

VESTNIK

URADA ZA CENE PRI PREDSEDNIŠTVU VLADE LRS

Letnik I.

Priloga k 47. kosu Uradnega lista LRS z dne 6. julija 1946.

Štev. 21.

VSEBINA:

URAD ZA CENE PRI PREDSEDNIŠTVU VLADE LRS:

35. Pojasnilo o valorizaciji blaga starih zalog
36. Odločba o prodajnih cenah premoga iz rudnikov v Sloveniji.

URAD ZA CENE pri predsedništvu vlade LRS

35.

POJASNILO

o valorizaciji blaga starih zalog

Urad za cene objavlja še nadaljnja pojasnila za razna sporna vprašanja iz področja izravnave cen blaga starih zalog. Od te valorizacije je ločiti splošno valorizacijo investicij itd. v podjetjih po zakonu o valorizaciji, ki pa ne spada v področje urada za cene, temveč ministrstva za finance in pristojnega strokovnega ministrstva vlade LR Slovenije.

1. Učinek likvidacije podjetja

Uredba o izravnavi cen obrtnih in industrijskih izdelkov s cenami v novi proizvodnji oz. prometu, ki ureja postopanje za valorizacijo blaga starih zalog (Uradni list z dne 27. XI. 1945 št. 92 zvezne vlade) prepušča vsem podjetjem del valorizacijske vsote kot obratno glavnico. Pogoji te ugodnosti pa je, da podjetje obratuje tudi naprej. Kakšna je usoda podjetju prepuščene valorizacijske vsote, če pride do likvidacije podjetja?

Podjetje oz. njegov lastnik mora vso valorizacijsko vsoto naknadno izplačati pri Industrijski banki Jugoslavije v obnovni fond.

Pri tem je ločiti dve vrsti podjetij: prva sploh niso sestavila in oddala popisov po I. obrazcu, ker na dan 27. XI. 1945 ob izidu uredbe njihova zaloga starega blaga po vrednosti ni presegala meje din 300.000.— (za trgovska in obrtna podjetja) oz. din 600.000.— za industrijska podjetja.

Tem podjetjem je torej ostala v njihovih rokah vsa valorizacijska razlika, pa je naravno, da jo morajo ob likvidaciji v celoti izplačati. Ravno zaradi tega pa morajo ta podjetja voditi v svojih knjigah račun rezerve za izravnavo cen in račun razlike cen, kakor ju podobno vodi Industrijska banka za njej obvezna podjetja (druga obvezna razlaga Gospodarskega sveta k uredbi Uradni list FLRJ z dne 1. II. 1946 št. 56/10).

Podjetja druge vrste so tista, katerih vrednost zaloge je presegala navedeno mejo. Njim bo Industrijska banka pri končnem obračunu priznala tisti delež valorizacijske razlike, ki po faktorju podražitve ustreza mejni vrednosti din 300.000.— oz. 600.000.—. Toliko v opozorilo, ker si podjetja večinoma napačno predstavljajo, da bo Industrijska banka zmanjševala obveznost valorizacijske vsote kar preprosto za znesek mejne vrednosti.

V primeru likvidacije bodo morala ta podjetja odvesti in naknadno izplačati Industrijski banki tako izračunani znesek, za katerega jih je banka pri obračunu priznala in jim obveznost zmanjšala.

Vse to velja seveda le za postopanje po I. obrazcu popisa, ker so navedene ugodnosti dopustne le za na dan uredbe dne 27. XI. 1945 še-obstoječo zalogo.

Ako pa podjetje likvidira tako, da razproda vse blago po nalogu ljudske oblasti, je tako likvidacijo šteti kot normalno razprodajo, zaradi česar podjetje njemu prepuščeno valorizacijsko razliko obdrži.

2. Prodaja po nižjih kakor valoriziranih cenah

a) Vsako podjetje sme prodajati blago stare zaloge tudi po nižjih cenah, kakor so bile valorizirane. Ni pa podjetje v

takem primeru upravičeno zahtevati, da se mu za razliko zniža valorizacijska obveznost pri Industrijski banki. Podjetja, ki zaradi premajhne vrednosti zaloge pod mejno vrednostjo popisov niso oddala, tvegajo za primer likvidacije doplačilo iz lastnega za razliko med nižjimi dejanskimi cenami v prodaji in valoriziranimi cenami.

b) Podjetje mora prodati po nižjih kakor valoriziranih cenah, kadar so se od valorizacije dalje cene istovrstnega blaga v novi proizvodnji in prometu znižale, ker ni dopustno prodajati blago iste vrste po različnih cenah. Zlasti velja to za znižanje cen zaradi znižanja kosmatega trgovskega zaslужka po novem zveznem navodilu za določanje cen v trgovini na debelo in na drobno z dne 5. III. 1946.

c) Podjetje, ki je zmotno navedlo nižje nove prodajne cene v popisu po I. obrazcu, kakor so prave valorizirane cene, plača valorizacijsko vsoto po svojih cenah. To pa velja le do dneva, ko je strokovna komisija urada za cene določila prave valorizirane cene, in le s pogojem, če ni podjetje po lastni krivdi ali malomarnosti nastavilo napačnih novih cen.

Zaradi mnogoštevilnosti popisov in predmetov uradu za cene ni mogoče obveščati posamezna podjetja o teh spremembah cen. Ker morajo podjetja od ugotovitve pravih cen dalje razliko doplačati iz svojega, je v njihovem interesu, da osebno poizvedo pri uradu za cene o spremembah. Za one predmete, pri katerih je strokovna komisija cene popravila, bodo podjetja morala napraviti natančno inventuro prodaje dotičnega blaga do dneva spremembe cene, ker bo Industrijska banka samo na podlagi take inventure in preračuna razlike priznavala odbitke od pravih valoriziranih cen oz. od končne valorizacijske vsote po I. obrazcu.

3. Rok plačila valorizacijskih zneskov

Valorizacijske zneske po II. obrazcu za blago, prodano že do 27. XI. 1945, morajo podjetja plačati do konca junija 1946.

Plačila valorizacijskih zneskov po I. obrazcu pa je opravljati mesečno po uspehu prodaje. Skrajni rok za popolno izplačilo te valorizacijske vsote pa je do konca leta 1946. Zato je v interesu podjetij, da blago stare zaloge čimprej spravijo v promet.

4. Prošnje za odpise in popuste

Interes gospodarske obnove vse države zahteva neokrnjeno plačilo valorizacijske vsote v obnovni fond. Baš s področja LR Slovenije pa dobiva Gospodarski svet v Beogradu nenahoma prošnje za odpise in popuste od valorizacijskih vsot. Po naročilu Gospodarskega sveta opozarjamo, da ni možno razlikovati med posameznimi podjetji glede njihove obveznosti za plačilo tako, da bi upoštevali posebne razmere posameznih podjetij. Le v izjemnih primerih je možno upoštevanje prošenj za odložitev ali delni popust plačila, če bi izterjanje povzročilo gospodarski propad podjetja. Prošilec pa mora to dokazati, splošno sklicevanje na posebne razmere ne zadostuje.

Smernice uredbe so jasne, dvomni primeri so razčiščeni. Nepravilno je zato, da se podjetja s posameznimi vprašanji in prošnjami obračajo neposredno na Komisijo za politiko cen in mezd Gospodarskega sveta v Beogradu, ker daje vsa pojasnila naš urad, pri katerem je vlagati tudi izjemne prošnje.

5. Nekurantno, zaležano blago

Podjetja na splošno, toda zmotno menijo, da jim ni treba plačati nobene valorizacijske razlike od blaga, ki kot tako zvani spofelz ne gre v prodajo po normalnih cenah. Gre za pokvarjeno, izobličeno, pomanjkljivo, zastarelo in zaležano

blago, ki je kakor koli izgubilo svojo prvotno vrednost in ceno. Njegova sedanja prodajna cena je šestokrat daleč izpod same nabavne cene ali prodajne cene v l. 1939.

Tudi za tako blago obstaja obveznost valorizacije in plačila razlike. Za določitev valorizacijske vsote je pa izhodišče zgolj sedanja dejanska prodajna cena, ne pa običajna temeljna cena, ki jo določi šele urad za cene s tem, da po svojem predurku in na predlog strokovne komisije sedanjo prodajno ceno zmanjša z 10-50 %nim odbitkom.

Ako pa je šteti nekurantno blago samo še za prvotno surovino ali za odpadek, predstavlja valorizacijsko vsoto razlika med sedanjo in temeljno ceno za dotično surovino ali odpadek.

Tako n. pr. trgovci z železnino ne more razpečati nasadil za neka vrata stare vrste, ki se danes sploh več ne izdelujejo. Ta nasadila imajo samo še vrednost starega železa, razlika med sedanjo ceno starega železa po kg in ceno iz avgusta 1939, za staro železo s 30 %nim pribitkom predstavlja valorizacijsko vsoto za ta nasadila. Če je bila prej upoštevna cena po kosu, velja seveda sedaj samo cena po teži.

Ako je pripravljeno kako državno podjetje prevzeti vso zalogo nekurantnega blaga povprek, more določiti urad za cene po predlogu strokovne komisije prizadetemu podjetju tudi ceno po teži, pri čemer določi obenem valorizacijsko razliko s primernim odbitkom na sedanjo prodajno ceno.

Ako pa prizadeto podjetje zaležano blago prodaja samo naprej po kosih in doseže izjemoma višjo ali celo pravo, vrsti ustrezno ceno, mora plačati dodatno še razliko med povprečno in dejansko doseženo ceno. Zaradi tega morajo podjetja za prodaje zaležanega blaga voditi poseben seznam z evidenco vseh cen in doseženega izkupička.

Ljubljana dne 19. junija 1946.

IX. št. 2160/219

Urad za cene
pri predsedništvu vlade LRS

36.

ODLOČBA

o prodajnih cenah premoga iz rudnikov v Sloveniji

Po navodilu za določanje cen v trgovini na debelo in na drobno določa urad za cene pri predsedništvu vlade LRS za premog iz rudnikov v Sloveniji naslednje cene v prodaji na debelo in na drobno:

	I.	II.	III.
	dinarjev za 1 tona		
I. Iz rudnika Orle:			
kosovec	1.148.—	1.248.—	—
kockovec	1.045.—	1.145.—	—
orehovec	899.—	999.—	—
zdrob	856.—	956.—	—
II. Iz rudnikov: Trbovlje, Zagorje, Hrastnik in Rajhenburg:			
kosovec	—	747.—	1.000.—
kockovec	—	709.—	957.—
orehovec	—	574.—	800.—
grahovec	—	487.—	700.—
III. Iz rudnika Zabukovec:			
kosovec	915.—	935.—	—
kockovec	872.—	892.—	—
orehovec	704.—	724.—	—
grahovec	595.—	615.—	—
zdrob	433.—	453.—	—
IV. Iz rudnika Liboje:			
kosovec	704.—	756.—	1.017.—
kockovec	660.—	712.—	967.—
orehovec	552.—	604.—	843.—
zdrob	455.—	507.—	739.—
V. Iz rudnika Pečovnik:			
kosovec	704.—	734.—	—
kockovec	660.—	690.—	—
orehovec	552.—	582.—	—
zdrob	455.—	485.—	—

	I.	II.	III.
	dinarjev za 1 tona		
VI. Iz rudnika Ljutomer:			
kosovec	650.—	758.—	—
kockovec	595.—	703.—	—
orehovec	498.—	606.—	—
zdrob	276.—	378.—	—
VII. Iz rudnika Kanižarica:			
	a)	b)	
kosovec	650	724	776 998
kockovec	595	689	721 935
orehovec	468	572	624 824
zdrob	270	344	396 562
VIII. Iz rudnika Brezovica:			
kosovec	465.—	565.—	755.—
orehovec	368.—	468.—	643.—
zdrob	140.—	240.—	380.—
IX. Iz rudnika Št. Janž:			
kosovec	465.—	535.—	757.—
orehovec	368.—	438.—	645.—
zdrob	140.—	210.—	384.—
X. Iz rudnika Vrh-Grahovica:			
kosovec	465.—	575.—	796.—
orehovec	368.—	478.—	684.—
zdrob	140.—	250.—	422.—
XI. Iz rudnika Kočevje:			
kosovec	—	465.—	655.—
kockovec	—	433.—	618.—
orehovec	—	368.—	543.—
XII. Iz rudnika Velenje:			
kosovec	—	393.—	608.—
kockovec	—	339.—	540.—
orehovec	—	273.—	460.—
XIII. Iz rudnika Otočec:			
kosovec	426.—	531.—	745.—
orehovec	284.—	389.—	572.—
zdrob	109.—	214.—	358.—

Cene iz I. stolpca veljajo franko rudnik naloženo na vozilo, cene iz II. stolpca pa franko vagon nakladalna postaja v prodaji na debelo. Cene za premog iz rudnika Kanižarica iz II. a) stolpca veljajo franko vagon postaja Sela pri Otočcu, iz II. b) stolpca franko vagon postaja Semič. V cenah iz I. stolpca je vključen skupni davek na poslovni promet.

Cene iz III. stolpca veljajo v prodaji na drobno franko skladišče prodajalca na drobno v Ljubljani. V ostalih krajih določijo cene v prodaji na drobno okrajni ljudski odbori po navodilih za določanje cen v trgovini na debelo in na drobno, in sicer takole:

1. če se premog iz rudnika do skladišča trgovca na drobno prevozi s kamijoni ali konjsko vprego, je ceni iz I. stolpca priracunati 15 %ni zaslužek trgovca na drobno, stroške prevoza iz rudnika do skladišča in stroške razkladanja v skladišču;

2. če se premog prevozi po železnici, je ceni iz II. stolpca priracunati 15 %ni zaslužek trgovca na drobno, tovarnino od nakladalne do razkladalne postaje, stroške razkladanja iz vagona, prevoz od razkladalne postaje do skladišča in stroške razkladanja v skladišču.

Vse stroške je računati po veljavni tarifi oziroma po pogodbi, kolikor je ugodnejša od tarife. Stroški razkladanja in prevoza od razkladalne postaje do skladišča trgovca na drobno ne smejo biti višji od din 80.— za 1 tona.

V cenah nista vračunani pogodbeni in pobotnična taksa, ki se pri dobavah državnim ustanovam zaračunata posebej.

Dostavo kuriva na dom potrošnika sme prodajalec računati po tarifi.

Prekoračenje cen je kaznivo po zakonu o zaliranju nedopustne špekulacije in gospodarske sabotaže.

Prednje cene veljajo od 21. junija 1946 dalje.

Ljubljana 21. junija 1946.
Št. 2629/19.

V. d. direktorja urada za cene:
Kobler France s. r.